

מדת בדת

לע"נ רבי משה בן רבי יוסף

רוטשילד

הערות והנצחות טל' 0548449853 או מייל
MABADAF12@GMAIL.COM

קידושין מט-נה שינוי הדף היומי בדרך קצרה תשפ"ד חג הסוכות 197

תשעה נטלה רומי ואחד לעולם כולו, י קבים עניות ירדו לעולם תשעה נטלה בכל ואחד לעולם כולו, י קבים גסות ירדו לעולם תשעה נטלה עילם ואחד לעולם כולו, ולכאורה קשה שבכל נטלה גסות, שכתוב ואשא עיני וארא והנה שתי נשים יוצאות ורוח בכנפיהן ולהנה כנפים כנפיה החסידה ותשאנה את האיפה בין הארץ ובין השמים ואומר אל המלאך הדובר בי אנה המה מוליכות את האיפה ויאמר אלי לבנות לה בית בארץ שנער, ואמר ר' יוחנן שמדובר על חנופה וגסות הרוח שירדו לבבל, ויש לומר שאכן ירדו לבבל אך השתרכבו לעילם, וזה מדויק שכתוב לבנות לה בית משמע לאחת מהן, אך קשה שנאמר שסימן לגסות עניות ועניות נמצאת בבבל, ויש לומר שעניות הכוונה עניות בתורה, שר' יוחנן אמר על הפסוק אחות לנו קטנה ושדים אין לה שהכוונה לעילם שזכתה ללמוד אך לא ללמד.

י קבים גבורה ירדו לעולם ט' נטלו פרסיים ואחד לעולם כולו י קבים כנים ירדו לעולם ט' נטלה מדי ואחד לעולם כולו, י קבים כשפים ירדו לעולם ט' נטלה מצרים ואחד לעולם כולו, י קבים נגעים ירדו לעולם ט' נטלו חזירים ואחד לעולם כולו, י קבים זנות ירדו לעולם ט' נטלה ערביא ואחד לעולם כולו, י קבים עזות ירדו לעולם ט' נטלה מישן ואחד לעולם כולו, י קבים שיחה ירדו לעולם ט' נטלו נשים ואחד לעולם כולו, י קבים שכרות ירדו לעולם ט' נטלו כושים ואחד לעולם כולו, י קבים שינה ירדו לעולם ט' נטלו עבדים ואחד לעולם כולו.

משנה אם אמר על מנת שאני כהן ונמצא לוי או לוי ונמצא כהן, נתין ונמצא ממזר ממזר ונמצא נתין, בן עיר ונמצא בן כרך בן כרך ונמצא בן עיר, על מנת שביתי קרוב למרחץ ונמצא רחוק או רחוק ונמצא קרוב, על מנת שיש לי בת ושפחה מגודלת ואין לו או על מנת שאין לו ויש לו, על מנת שאין לו בנים ויש לו או שאין לו ויש לו, ובכולם גם אם אמרה שבלבה היה להתקדש לו בכל אופן אינה מקודשת וכן כשהיא הטעתה אותו. גמרא אדם אחד מכר את נכסיו על דעת לעלות לא"י אך הוא לא אמר כלום בשעת המכירה, אמר רבא שזה דברים שבלב ואינם דברים, לכאורה רבא למד את זה ממה ששינונו,

דף נ בפסוק יקריב אותו שכופים אותו אך לא בעל כרחו שכתוב לרצונו והכוונה שכופים אותו עד שיאמר רוצה אני, ואף שבלבו אינו רוצה אלא שדברים שבלב אינם דברים, אך יש לדחות שאנו עדים לכך שהוא חפץ בכפרה, אלא יש להוכיח מהסיפא של המשנה שגם בגיטי נשים ושחרורי עבדים כופים אותו עד שיאמר רוצה אני ולכאורה בלבו אינו רוצה אלא שדברים שבלב אינם דברים, אך יש לדחות ששם הוא רוצה כי מצוה לשמוע דברי חכמים, ורב יוסף מוכיח מהמשך המשנה שקידש אשה ואמר שחשבתה שהיא כהנת ונמצא שהיא לוייה או לוייה ונמצאת כהנת עניה ונמצאת עשירה עשירה ונמצאת עניה היא מקודשת שהיא לא הטעתה אותו, אך לכאורה הוא אמר שחשב אחרת אלא שדברים שבלב אינם דברים, ואביי דוחה אולי היא מקודשת רק לחומרא, ואביי מוכיח ממשנתינו שגם אם אמרה בלבי היה להתקדש לו אינה מקודשת, ולכאורה היא אומרת בלבי היה אלא שדברים שבלב אינם דברים, אך יש לדחות ששם הוא התנה מפורש ולכן אינה יכולה לעקור את התנאי ע"י מחשבת לבה, ורב חייא בר אבין אומר שהיה מעשה אצל רב חסדא וכן כשרב חסדא היה אצל רב הונא והם פשטו מהמשנה שמי שאמר לשלוחו הבא לי מעות מהחלון או מהדלוסקמא והביא לו אף שבעה"ב אמר לא היה בלבי אלא על זה כיון שהביא לו מזה מעל בעה"ב, ולכאורה הוא אומר בלבי היה אלא שדברים שבלב אינם דברים, אך יש לדחות ששם הוא אמר כך כדי לפטור עצמו מקרבן, ויש לומר שאם רצה לפטור מקרבן היה אומר מזיד הייתי, אך יש לדחות שאדם

דף מט בגט פשוט חתימת העדים בתוכו ובגט מקושר חתימת העדים מאחוריו ואם חתמו בפשוט מאחוריו ובמקושר בתוכו זה פסול, ור' חנינא בן גמליאל אומר שמקושר שעדיין בתוכו כשר כי יכול לעשותו פשוט, ורשב"ג אומר שזה תלוי במנהג המדינה, והקשו על זה וכי ת"ק לא חשש למנהג המדינה, ואמר רב אשי שבמקום שנהגו בפשוט ועשה מקושר או במקום שנהגו במקושר ועשה פשוט ודאי יש קפידא בכך, ונחלקו במקום שנהגו גם פשוט וגם מקושר והבעל אמר שיעשה פשוט והסופר עשה מקושר, שלת"ק זה קפידא ולרשב"ג אומרים מראה מקום הוא לו.

שינוי שאשה שאמרה לשליח שיקבל גיטה במקום פלוני וקבלו במקום אחר פסול, ור"א מכשיר שהוא סובר שהיא מראה לו מקום.

עולא אומר שת"ק ור"ש נחלקו במשנה רק בשבח ממון אך בשבח יוחסין לכו"ע אינה מקודשת שהיא אומרת איני רוצה בנעל הגדולה ממדתי, וכן שינונו בברייתא שר"ש מודה שאם הטעה לשבח יוחסין אינה מקודשת, ורב אשי דייק את זה מהמשך המשנה שאמר הבעל על מנת שאני כהן ונמצא לוי או לוי ונמצא כהן או שאמר שהוא נתין ונמצא ממזר או שאמר שהוא ממזר ונמצא נתין אינה מקודשת ור"ש לא חלק על זה, והקשה מר בר רב אשי שכתוב בהמשך המשנה על מנת שיש לי בת או שפחה מגודלת ואין לו או על מנת שאין לו ויש לו שזה שבח ממון ולא חלק ר"ש אלא שהוא חלק ברישא ואותו דבר בסיפא וא"כ יתכן שהוא חלק גם על שבח יוחסין, אך יש לחלק שהוא לא חלק בשפחה כי הוא כבר חלק ברישא, אך אם נאמר שהוא חולק גם בשבח יוחסין שיחלוק להדיא, ועוד יש לומר שבשפחה גדלת לא מדובר שהיא גדולה שזה שבח ממון אלא הכוונה גדלת חשובה שהאשה אומרת שהיא לא רוצה שהיא תספר דברים שלקחה ממנה לשכנות.

שנו בברייתא שאם אמר על מנת שאני קריינא אם קרא ג' פסוקים בבית הכנסת היא מקודשת, ור' יהודה אומר שרק אם קרא ותרגם, ואין לומר שיתרגם מעצמו שהרי שינונו שר' יהודה אמר שהמתרגם פסוק כצורתו הוא בדאי ומי שמוסיף עליו הוא מחרף ומגדף, אלא תרגום הכוונה לתרגום שלנו, וכ"ז כשאמר לה קריינא אך אם אמר לה קרא אני כוונתו שהיא קוראת תורה נביאים וכתובים בדקדוק, אם אמר על מנת שאני שונה לחזקיה כוונתו הלכות, ולר' יוחנן הכוונה תורה, אך קשה ששינונו בברייתא שלר"מ משנה זה הלכות ולר' יהודה זה מדרש, עמוד ב ויש לומר שתורה הכוונה מדרש תורה, וכ"ז כשאמר לה תנינא אך אם אמר לה תנא אני הכוונה שהוא למד הלכות ספרא ספרי ותוספתא.

אם אמר על מנת שאני תלמיד אין הכוונה מופלג כשמעון בן עזאי ושמעון בן זומא, אלא הכוונה ששואלים אותו בכל מקום דבר אחד מתלמודו ואומרו ואפילו מסכת כלה, אם אמר על מנת שאני חכם אין הכוונה כחכמי יבנה או ר"ע וחבריו, אלא ששואלים אותו דבר חכמה בכל מקום ואומרו, אם אמר על מנת שאני גיבור אין הכוונה כאבנר בן נר ויואב בן צרויה אלא שחבריו מתיראין ממנו מפני גבורתו, אם אמר על מנת שאני עשיר אין הכוונה כר"א בן חרסום ור"א בן עזריה אלא שבני עירו מכבדים אותו מפני עושרו.

אם אמר על מנת שאני צדיק מקודשת ואפילו אם הוא רשע גמור שמא הרהר תשובה בדעתו ואם אמר על מנת שאני רשע היא מקודשת אפילו אם הוא צדיק גמור שמא הרהר דבר ע"ז בדעתו.

שנו בברייתא עשרה קבים חכמה ירדו לעולם תשעה נטלה א"י ואחד לעולם כולו, י קבים יופי ירדו לעולם תשעה נטלה ירושלים ואחד לעולם כולו, י קבים עשירות ירדו לעולם

לא שם עצמו רשע, אך יש לומר שכדי לפטור מקרבן הוא יכל לומר נזכרתי ששנינו שאם בעה"ב נזכר ולא השליח מעל השליח.

אדם אחד מכר את נכסיו על דעת לעלות לא"י ואחר שעלה לא יכל לגור שם אמר רבא שכל העולה כוונתו ע"מ לגור והוא לא הצליח, וללישנא בתרא הוא מכר על דעת לעלות והרי הוא עלה.

אדם אחד מכר נכסיו על דעת לעלות לא"י ובסוף לא עלה, אמר רב אשי הרי הוא יכול לעלות, וללישנא בתרא אמר רב אשי בלשון תימה אם הוא רוצה אינו יכול לעלות, והנ"מ בין הלשונות באופן שיש אונס בדרך ללישנא קמא הוא יכול לחזור אחר שיירות וללישנא בתרא יש כאן צד עיכוב.

משנה מי שאמר לשלוחו קדש לי אשה פלונית במקום פלוני וקדשה השליח במקום אחר אינה מקודשת אך אם אמר הרי היא במקום פלוני וקדשה במקום אחר היא מקודשת. **גמרא** גם בגיטין שנינו לגבי שאם אמר לשליח תן את הגט במקום פלוני ונתנו במקום אחר אינה מגורשת ואם אמר שהיא במקום פלוני ונתן לה במקום אחר היא מגורשת ואם היינו שונים כך לגבי קידושין שהוא בא לקרבה והוא התכוון רק למקום פלוני ששם אוהבים אותו ולא ידברו עליו אך במקום אחר שונאים אותו לכן יש לו נ"מ במקום, אך בגט שזה לרחק מה משנה המקום, ואם היינו שונים לגבי גט היינו אומרים שלא אכפת לו להתבנות במקום זה אך במקום אחר אינו רוצה להתבנות אך בקדושין לא משנה המקום, קמ"ל שגם בקידושין יש קפידא.

משנה מי שקידש אשה על מנת שאין עליה נדרים ונמצא שיש אינה מקודשת, ואם כנסה סתם ונמצא שיש עליה נדרים תצא ללא כתובה אם אמר על מנת שאין עליה מומין ונמצא שיש אינה מקודשת, ואם כנסה סתם ונמצא שיש בה מומין תצא ללא כתובה שהמומין הפסולים ככהנים פוסלים בנשים. **גמרא** שנינו כמשנתנו במסכת כתובות וכאן שנו קידושין ואגב כתבו את דין כתובה, ושם שנו את דין כתובה ושנו אגב את דין קידושין.

משנה מי שקידש ב' נשים בשוה פרוטה או שקידש אשה אחת פחות מפרוטה אף ששלח אח"כ סבלונות אינה מקודשת, **עמוד** ב כי הוא שלח מחמת קידושין הראשונים וכן הדין בקטן שקידש ושלח סבלונות. **גמרא** אם היה כתוב ב' נשים בפרוטה היינו אומרים שלכן לא חשב שהסבלונות לקידושין כי הוא טועה שחל קידושין כי נתן פרוטה אך בפחות מפרוטה היינו אומרים שהסבלונות לקידושין כי הוא ידע שאין קידושין בפחות משה פרוטה, ואם היינו שונים את שני הדינים כי אין בקיאים בשוה פרוטה אך הכל יודעים שאין כלום בקידושי קטן וא"כ הסבלונות לשם קידושין, קמ"ל שלא.

רב הונא ורבה סוברים שחוששים שהסבלונות הן לקידושין, ורבה הקשה על שיטתו ששנינו במשנה שאף ששלח סבלונות לאחר מכן אינה מקודשת א"כ לא חששו לסבלונות, ואביי מתרץ שהמשנה כותבת את הטעם שמחמת קידושין הראשונים שלח, וללישנא בתרא רבה הוכיח מדברי המשנה שמחמת קידושין הראשונים שלח משמע שיש לטעות משמע שבמקרה אחר חוששים לסבלונות, ואביי דוחה שזה בדרך לא מיבעי שלא רק בסתם שלא שמענו שירד לענין קידושין אלא גם כשירדו לענין קידושין אינם קידושין כי נשלחו מחמת קידושין הראשונים.

רב פפא מכריע שבמקום שמקדשים ואח"כ נותנים סבלונות חוששים ובמקום שנותנים סבלונות ואח"כ מקדשים לא חוששים לסבלונות, ולכאורה במקום שהדרך לסבלונות אחר קידושין פשוט שנחשוש, אלא יש לומר שהרוב מקדשים ואח"כ נותנים סבלונות, ויש מיעוט שנותנים סבלונות קודם ונחשוש למיעוט, קמ"ל שלא חוששים למיעוט.

רב אחא בר הונא שאל את רבא במקרה שהוחזק שטר כתובה בשוק אם חוששים שהיה קידושין, אמר רבא וכי מפני שיש שטר כתובה נחזיק אותה לאשת איש, ואמר רב אשי שבמקום שמקדשים קודם שכותבים כתובה יש לחשוש שהיה קידושין קודם, ובמקום שכותבים קודם קידושין אין לחשוש, ולכאורה אם מקדשים קודם כתובה פשוט שחוששים, ויש לומר

שמדובר במקום שלא מצוי סופר בעיר וא"כ נאמר שהזדמן להם סופר והקדימו לכתוב כתובה קודם קידושין, קמ"ל שחוששים שהיה קידושין.

משנה מי שקידש אשה ובתה או אשה אחותה יחד אינם מקודשות והיה מעשה בחמש נשים וביניהן ב' אחיות ואדם אחד ליקט כלכלת תאנים שלהן אך זה היה בשביעית והוא אמר כולכן מקודשות לי בכלכלה זו ואחת מהן קבלה עבור כולן, ואמרו חכמים שהאחיות שביניהן אינן מקודשות. **גמרא** רמי בר חמא אומר שהמקור לדברי המשנה הוא מהפסוק **ואשה אל אחותה לא תקח לצרור** שכשנעשו צרות זו לזו אין קידושין אפילו באחת מהן, אמר לו רבא שלפ"ז קשה בהמשך הפסוק **ונכרתו הנפשות העושות מקרב עמם** ואם לא חלו קידושין מה שייד כרת, אלא אמר רבא שהפסוק מדבר שקידש בזה אחר זה והטעם של המשנה הוא כדברי רבה שכל שאינו בזה אחר זה אפילו בבת אחת אינו,

דף נא אביי מקשה לדברי רבה ממה ששנינו שהמרבה במעשר פרותיו מתוקנים אך מעשרותיו מקולקלים ולכאורה נאמר שלא חל כלל כי כל שאינו בזה אחר זה אינו חל בבת אחת, אמר רבה שבמעשר זה חל לחצאים שהרי אם אמר תתקדש חצי חטה חל בה קדושה, אך יש להוכיח ממעשר בהמה שלא חל לחצאין וגם לא חל בבת אחת ורבא אמר שאם יצאו שנים בעשירי וקרא לשניהם עשירי חל שם עשירי והעשירי והי"א מעורבים ולרבה נאמר שלא חל בבת אחת כי לא חל בזה אחר זה, ויש לחלק שמעשר בהמה חל גם בטעות ששנינו שאם קרא לתשיעי עשירי ולעשירי תשיעי ולי"א עשירי שלשתם מקודשים, אך יש להוכיח מתודה שלא חלה בטעות וגם לא בזה אחר זה ושנינו שאם נשחטה התודה על פ' חלות לחזקיה חל קדושה בארבעים מתוך פ' ור' יוחנן סובר שלא חל במ' מתוך פ', אך יש לבאר שריב"ל אמר שלכו"ע אם אמר יקדשו מ' מתות פ' קדשו ואם אמר לא יקדשו מ' אלא א"כ יקדשו פ' לכו"ע לא קדשו, ונחלקו כששחט בסתם על שמונים חלות שלחזקיה זה חל כי הוא מתכוון לאחריות, ולר' יוחנן זה לא חל כי הוא מתכוון לקרבן גדול, אך לכאורה מדוע רבא ביאר את משנתנו כדברי רבה הרי הוא סובר שבכל מקרה קידושין שלא נמסרו לביאה אינם קידושין, ויש לומר שרבא ביאר במשנה לדברי רמי בר חמא שלמד מהפסוק.

לאביי קידושין שלא נמסרו לביאה הם קידושין ולרבא אינם קידושין, ולכאורה יש להוכיח ממשנתנו שאם קידש אשה ובתה או אשה ואחותה אינם מקודשות ומשמע שאם קידש אחת מאשה ובתה או מאשה ואחותה מקודשת ולכאורה זה קידושין לא נמסרו לביאה, ורבא אומר שקשה גם לאביי שכתוב בהמשך כשקידש בכלכלה של תאנים שאין אחיות מקודשות ומשמע שנכריות מקודשות, ולכאורה אם מדובר שאמר כולכם זה כמו קני את וחמור שלא קנה **עמוד** ב אלא שאמר אחת מכם וכתוב שאחיות לא מקודשות וא"כ לרבא קשה מהרישא ולאביי קשה מהסיפא, אלא אביי יתרץ לשיטתו שהמקדש אשה ובתה או אשה ואחותה אינן מקודשות אך אם קידש אחת מהן היא מקודשת אך אם אמר הראויה לביאה תתקדש לי אינה מקודשת והיה מעשה בחמש נשים ובהן ב' אחיות שקדשן בכלכלה של תאנים והוא אמר הראויה מכם לביאה תתקדש לי ואמרו חכמים שאין אחיות מקודשות, ורבא יבאר לשיטתו שהמקדש אחת מאשה ובתה או מאשה ואחותה נעשה כמקדש אשה ובתה או אשה ואחותה שלא חל קידושין, וכן היה מעשה שקידש בכלכלה של תאנים ואמר כולכן ואחת מב' אחיות תתקדש לי ואמרו חכמים שאין אחיות מקודשות, ולכאורה יש להוכיח ממשנה לקמן שמי שקידש בתו סתם אין הבוגרות בכלל משמע שהקטנות בכלל למרות שזה לא נמסר לביאה וקשה לרבא, ורבא יבאר שמדובר שיש שם רק קטנה ובוגרת ומה שכתוב בוגרות הכוונה בוגרות מהעולם, אך לפ"ז קשה מה החידוש ויש לומר שמדובר שבתו הבוגרת מנתה אותו לשליח והיינו אומרים שכשהוא מקבל קידושין זה עבור הגדולה, קמ"ל שאדם לא עוזב דבר שיש לו ממנו הנאה, אך קשה שיתכן שבתו אמרה שהקידושין יהיו לו, ויש לומר שאדם לא עוזב דבר שיש לו מצוה בו ועושה דבר שאין לו מצוה, אך

הוסיף בעה"ב תרומתו תרומה, אך לענין קידושין זה לא נקרא הסכמה כי הוא אמר כך מפני הברושה.

משנה המקדש בחלקו בין קדשי קדשים בין קדשים קלים אינה מקודשת, ובמעשר שני לר"מ בין שוגג בין מזיד לא קידש ולר' יהודה בשוגג לא חל ובמזיד חל, ובהקדש לר"מ במזיד חל ובשוגג לא חל ולר' יהודה בשוגג חל ובמזיד לא חל. **גמרא** לכאורה משנתנינו היא לא כדעת ר' יוסי הגלילי שלומד מהפסוק **ומעלה מעל בה'** לרבות קדשים קלים שהן ממונו, ויש לומר שר' יוסי הגלילי דיבר מחיים אך לאחר מיתה גם הוא מודה שאינו ממונו כי הוא זוכה משולחן גבוה, וכן מדויק ממה שכתוב המקדש בחלקו והיינו לאחר חלוקה ולא כתוב המקדש בקדשים קלים.

לאחר פטירת ר"מ אמר ר' יהודה שלא יכנסו תלמידי ר"מ אליו מפני שהם קנטרנים ואינם באים ללמוד אלא לקפחני בהלכות ובכ"ז דחק סומכוס ונכנס ואמר שר"מ שנה לו שהמקדש בחלקו בין קדשי קדשים בין קדשים קלים לא קידש, וכעס ר' יהודה וכי לא אמרתי שלא יכנסו תלמידי ר"מ שהם קנטרנים שממתי מגיעה אשה לעזרה, אמר ר' יוסי יאמרו מאיר שכב ויהודה כעס ותורה מה תהא עליה וכי אין אדם עשוי לקבל לבתו קידושין בעזרה, ועוד שמדובר במקרה שדחקה ונכנסה, ור' יהודה אמר שהיא מקודשת ור' יוסי סובר שאינה מקודשת, ואמר ר' יוחנן שנחלקו בפסוק **וזה יהיה לך מן הקדשים מן האש** ר' יהודה סובר לך לכל צרכיך ור' יוסי סובר שזה כאש שהיא לאכילת האש כך חלק אהרן הוא רק לאכילה.

דף נג אמר ר' יוחנן שנמנו ורבו הסוכרים שהמקדש בחלקו בין קדשי קדשים בין קדשים קלים אינה מקודשת ורב סובר שר' יהודה לא חזר בו, ואמר אביי שמסתבר כר' יוחנן ששינינו מנין שאין חולקין מנחות כנגד זבחים שכתוב **וכל מנחה אשר תאפה בתנור לכל בני אהרן תהיה ואין לומר** שלא יחלקו מנחות כנגד זבחים כי לא קמו תחתיהם בדלות אך יחלקו מנחות כנגד עופות שהם קמים תחתיהם בדלות, ויש ללמוד מהפסוק **וכל נעשה במרחשת לכל בני אהרן תהיה**, ואין לומר שלא יחלקו מנחות כנגד עופות שזה קמח וזה מיני דמים אך יחלקו עופות כנגד זבחים שכולם מיני דמים, ויש ללמוד מהיתור של **על מחבת**, ואין לומר שלא יחלקו עופות כנגד זבחים שעופות מזים ביד זבחים בכלי אך יחלקו מנחות כנגד מנחות שכולם מעשיהם ביד, ויש ללמוד **מוכל מנחה בלולה בשמן לכל בני אהרן**, ואין לומר שלא יחלקו מחבת כנגד מרחשת שזה מעשיהם רכים וזה מעשיהם קשים אך יחלקו מחבת כנגד מחבת ומרחשת כנגד מרחשת ששניהן מעשיהם רכים או קשים, ויש ללמוד **מוחרבה לכל בני אהרן תהיה**, ואין לומר שלא יחלקו בקדשי קדשים אך יחלקו בקדשים קלים, ויש ללמוד מהפסוק **איש כאחיו** וסמוך לכך **אם על תודה** שכמו שלא חולקים בקדשי קדשים כך לא חולקים בקדשים קלים, וממה שכתוב **איש** לומדים שאיש חולק אפילו בעל מום ואילו קטן אינו חולק אפילו תם, וסתם סיפרא זה כדעת ר' יהודה וכתוב להדיא שאין כלל דין חלוקה, ורובא מקשה שיש ברייתא כדעת רב שכתוב שהצנועים מושכים את ידיהם והגרגרנים חולקים, ויש לומר שהכוונה חוטפים כמו שכתוב בסיפא מעשה באחד שחטף חלקו וחלק חבירו וקראו לו בן חמצן עד מותו ואמר רבה בר רב שילא שכתוב כך בפסוק **אלוקי פלטני מיד רשע מכף מעול וחומץ**, ורבה למד מהפסוק **למדו היטב דרושו משפט אשרו חמוץ**.

רב אחא בר רבא אומר שר"מ למד מעשר שני מהפסוק **וכל מעשר הארץ מזרע הארץ מפרי העץ לה' הוא קודש לה'** שהוא לה' ולא לקדש בו אשה, ויש להקשות שגם בתרומת מעשר כתוב **כן תרימו גם אתם תרומת ה'** ובכ"ז המקדש בתרומה מקודשת, ויש לומר שלא כתוב בה לה', אך יש להקשות שבחלה כתוב **תתנו לה'** ובכ"ז המקדש בתרומה מקודשת וזה כולל חלה, ויש לומר שלא כתוב בה קודש לה', ויש להקשות שבשביעית כתוב **יובל היא קדש תהיה לכם** ושינינו שהמקדש בפירות שביעית מקודשת, ויש לומר שלא כתוב בה לה', אך יש להקשות שיש פסוק בתרומה **קודש ישראל לה' ראשית תבואתו**, ובכ"ז המקדש בתרומה מקודשת, ויש לומר שזה נאמר על

יש להוכיח מהמשנה לקמן שלר"מ מי שיש לו שתי כיתי בנות משתי נשים ואמר קדשתי את בתי הגדולה ואיני יודע אם גדולה שבגדולות או גדולה שבקטנות או קטנה שבגדולות שהיא גדולה מהגדולות שבקטנות, כולן אסורות חוץ מהקטנה שבקטנות, ויש לומר שמדובר שהן הוכרו ואח"כ התערבו, וכן מדויק מהלשון ואמר **איני יודע** ולא כתוב **ואין ידוע** משמע שבתחילה ידעו, והחידוש הוא לאפוקי מדעת ר' יוסי שאדם לא מכניס עצמו לספק, אך יש להוכיח מברייתא שאם קידש אחת מב' אחיות ואינו יודע איזו קידש נותן גט לזו וגט לזו ולרבא לא יחולו הקידושין, ויש לומר שמדובר שהוכרו ובסוף התערבו וכך מדויק מהלשון ואינו יודע ולא כתוב **אין ידוע**, אך לפ"ז קשה מה החידוש, ויש לומר שהחידוש הוא בסיפא שאם מת ויש לו אח הוא חולץ לשתייהן ואם יש שני אחים אחד חולץ ואחד מיבם ודוקא כסדר זה להקדים חליצה, שאם ייבם קודם הוא פוגע באחות זקוקתו, ויש להוכיח מהמשך המשנה שם ששנים קדשו שתי אחיות ולא יודע את מי קידש וכן השני כל אחד מהם נותן ב' גיטין, ולרבא קשה שלא חלו כך הקידושין, ויש לומר שהוכרו ובסוף התערבו, אך קשה מה החידוש, ויש לומר שהחידוש הוא בסיפא שאם מתו ויש לכל אחד אח כל אחד מהם חולץ לשתייהן ואם לאחד אח ולשני ב' אחים, **דף נב** אח אחד חולץ לשתייהן והשנים אחד מהם חולץ ואחד מיבם, ואם קדמו וכנסו לא מוציאים מידם ודוקא חליצה קודם ליבום שאם ייבם קודם הוא פוגע ביבמה לשוק.

יש להוכיח ממה ששנה טביומי שאם יש לאחד ה' בנים ולאחר ה' בנות, ואמר אבי הבנים אחת מבנותיך מקודשת לאחד מבני כל אחד ואחד נותן ה' גיטין, ואם מת אחד כל אחת צריכה ד' גיטין וחליצה מאחד מהן, ואין לפרש שמדובר שהוכרו ובסוף התערבו כי כתוב להדיא אחת מבנותיך לאחד מבני וא"כ קשה לרבא, והלכה כאביי ביע"ל קג"ם.

רב אומר שיש לדייק ארבעה דינים מהמשנה אך רב אוחז מהם רק ג': שהמקדש בפירות שביעית מקודשת, ושהמקדש בגזל אינה מקודשת שכתוב שלהן היתה ושל שביעית היתה משמע שבלי שזה היה שביעית לא חלו הקידושין כי זה גזל, ועוד שאשה נעשית שליח לחברתה לקבל קידושין למרות שהיא נעשית לה צרה בכך, ויש דין רביעי לענין קידושין שלא נמסרו לביאה אך לרב היה ספק בזה אם כאביי או כרבא, וכשעלה ר' זירא הוא אמר לר' יוחנן את דברי רב ור' יוחנן הקשה האם רב אמר כך, ולכאורה גם ר' יוחנן עצמו סובר כך שהוא אמר שאם גזל ולא התיאשו הבעלים שניהם אינם יכולים להקדיש זה בגלל שאינו שלו וזה בגלל שאינו ברשותו, ויש לומר שר' יוחנן התכוון לומר לר' זירא האם אמר רב כמותי, ויש להקשות מברייתא שאם קדשה בגזל חמס וגניבה או שחטף סלע מידה וקדשה מקודשת, ויש לומר ששם מדובר בגזל ממנה, אך לכאורה ממה שכתוב או שחטף סלע מידה מוכח שברישא לא מדובר בגזל ממנה, ויש לומר שהתנא מפרש שבאיזה גזל מדובר כגון שחטף סלע מידה וקדשה בו, **עמוד ב** אך קשה שרב הוכיח ממשנתנו שמדובר בגזל מהן ועל זה אמר רב שאינה מקודשת, יש לומר שאם שידך עמה קודם היא מקודשת בגזל שלה ואם לא שידך אינה מקודשת.

אשה אחת רחצה את רגליה בספל מים ואדם אחד חטף מעות מחבירו וזרק לה ואמר הרי את מקודשת לי וכשבא לפני רבא הוא אמר שלא חוששים לדעת ר"ש שבסתם גזילה יש יאוש בעלים.

אריס אחד קידש אשה במלא יד בצלים ובא לרבא והוא אמר מי מחל לך, ודוקא במלא יד אך באגודת ירק יכול האריס לומר לקחתי חלקי וקח אתה חלקך.

עושה שכר קידש אשה בפסולת התמרים מהשכר וכשבא בעל הבית אמר לו מדוע לא לקחת מהחריף יותר, ורבא אמר שלא אומרים כלך אצל יפות אלא לענין תרומה ששינינו שתורם שלא מדעת נקרא תרומה כשירד לשדה חבירו ותרם שלא ברשות אם חושש לגזל אינו תרומה ואם לא חושש לגזל חל תרומה והוא יודע את זה שאם אמר בעה"ב כלך אצל יפות ונמצאו יפות מהן א"כ הוא מסכים לתרומתו ואם אין יפות מהן אינו תרומה ואם

ישראל, **עמוד ב** ואין לומר שממילא נלמד גם שהתרומה נקראת קדש לה' שרביץ סבא ביאר לפני רב שכתוב בתרומה הוא בהוויתו יהיה.

ר' **יעקב** אמר ששמע הסבר מר' יוחנן בב' דברים בשגגת מעשר לר' יהודה ושגגת הקדש לר' מ' שבשניהם אין אשה מתקדשת ובאחד שמע שהסיבה היא שאין אשה רוצה ובדבר השני שמע שאין שניהם רוצים, ואינו יודע על מה אמר ר' יוחנן, ואמר ר' ירמיה נבדוק אנחנו שלכאורה במעשר היא לא רוצה כי לא נח לה טורח הדרך והוא רוצה לקנות אשה ממילא ובהקדש שניהם אינם רוצים שיתחלל הקדש על ידם, ואמר ר' יעקב שיש סברא הפוכה שבמעשר היא לא רוצה מפני טורח הדרך והוא לא רוצה להתחייב באונס הדרך אך בהקדש אמנם היא לא רוצה שיתחלל הקדש על ידה אך הוא רוצה לקנות אשה ממילא.

רבא שאל את רב חסדא שאמנם אשה אינה מתקדשת אך האם המעות יצאו לחולין אמר רב חסדא שאם אין האשה מתקדשת איך יצאו המעות לחולין.

רב חייה בר אבין שאל את רב חסדא מה הדין במכר, אמר רב חסדא שגם במכר לא קנה והקשה לו מברייטא שלר' מ' חנוני כבעה"ב שאינו משתמש במעות מותרים שהופקדו אצלו ולר' יהודה חנוני כשולחני משתמש במעות ויצא מיד לחולין ולכו"ע יצא לחולין כשיכול להשתמש, ויש לומר שר' מ' אמר לדברי ר' יהודה שהוא סובר שגם בהוציא לא מעל אך ר' יהודה יודה לו שחנוני כבעה"ב ואמר ר' יהודה שהוא כשולחני.

דף נד רב אומר חזרונו על כל הצדדים בר' מ' ולא מצאנו שהקדש לא יתחלל בשוגג ויתחלל במזיד אלא רק במתנות כהונה שלא בלו שנתנו להנות מהן כי לא נתנה תורה למלאכי השרת, ואמנם יש ברייתא שלר' מ' מתנות כהונה שבלו מועלים בהם ולכאורה אין חילוק בין בלו ללא בלו, ויש לומר שרק בבלו, ויש להקשות ששנינו שמועלים בשקלים החדשים שבאו לקרבנות ציבור ולא מועלים בעתיקים, ור' מ' סובר שמועלים גם בעתיקים שהוא סובר שמועלים בשיירי הלשכה ולכאורה נאמר שלא יהיה מעילה שהרי חומת העיר ומגדלותיה וכל צרכי העיר באים משיירי הלשכה וניתן להנות מהן שהרי לא נתנה תורה למלאכי השרת, ויש לומר שגורסים שם ר' יהודה ולא ר' מ', ויש להקשות מברייטא שאמר ר' ישמעאל בן ר' יצחק שלר' מ' אבני ירושלים שנשרו מועלים בהם ויש לגרוס ר' יהודה אך גם לשיטת ר' יהודה קשה ששנינו בנדירים שאם אמר כאימרא כדירים כעצים כאשים כהיכל כמזבח כירושלים זה נדר ור' יהודה אומר שהאומר ירושלים לא אמר כלום, ואין לומר שהסיבה היא כי לא אמר כירושלים שיש ברייתא שר' יהודה אומר שהאומר כירושלים לא אמר כלום עד שידור בדבר הקרב בירושלים **עמוד ב** ויש לומר שיש ב' תנאים בדעת ר' יהודה.

עולא אמר בשם בר פדא שר' מ' סובר שהקדש מתחלל במזיד ולא בשוגג ורק לענין קרבן שוגג מתחלל, אך לכאורה אם לא מתחלל על מה חייב קרבן, ורביץ פירש בשם בר פדא שאמרו בשוגג מתחלל רק לענין אכילה.

ר' **אומר** בשם רב אדא בר אהבה שהלכה כר' מ' במעשר כי סתם התנא כמותו והלכה כר' יהודה בהקדש כי סתם התנא כמותו ששנינו שכרם רבעי לב"ש אין לו חומש וביעור ולב"ה יש לו, לב"ש יש לו פרט ועוללות ולב"ה כולו לגת, וב"ה למדו גזירה שוה קודש קודש ממעשר שכמו שלמעשר יש חומש וביעור כך לרבעי, וב"ש לא למדו קודש קודש ממעשר וב"ה שאמרו כמעשר אם הם סברו כר' יהודה א"כ מדוע הם אמרו שכולו לגת הרי זה ממון הדיוט אלא שהם סברו כר' מ', ושנינו כר' יהודה בהקדש שכתוב שאם שלח ביד פיקח ונזכר קודם שהגיע לחנוני מעל החנוני כשיוציא, אך לכאורה יש משנה כר' יהודה במעשר ששנינו שהפודה מעשר שני שלו מוסיף חומש בין משלו בין ממה שניתן לו במתנה ולר' מ' לא שייך לתת במתנה כי זה ממון גבוה, ויש לדחות שניתן לו במתנה כשהיה עדיין טבל והתנא סובר שמתנות שלא הורמו לא כהורמו, אך לכאורה יש להוכיח ממה ששנינו שהפודה נטע רבעי מוסיף חומש בין משלו בין שניתן לו במתנה ולר' מ' איך ניתן לתת רבעי במתנה הרי לומדים **קודש קודש** ממעשר, ויש

לדחות שמדובר שנתן לו כשהוא סמדר ולא כר' יוסי שסובר שסמדר אסור בערלה מפני שהוא פרי, ויש להוכיח ששנינו שאם משך מעשר בסלע ולא הספיק לפדותו עד שעמד בב' נותן סלע ומרויח סלע והמעשר שני שלו ולר' מ' לא שייך לומר שהוא ירויח סלע שהרי כתוב **ונתן הכסף וקם לו** אלא זה כר' יהודה, ויש לומר שאכן זה כר' יהודה אך סתמו כר' מ' בב' מקומות וכר' יהודה רק במקום אחד, אך קשה שאם הלכה כסתם מה ההבדל בין סתם אחד לב' סתם, ור' נ' בר יצחק אומר שהלכה כר' מ' כי שנינו במסכת עדויות שהיא מסכת נבחרת כר' מ'.

דף נה שנינו במסכת שקלים שאם מצא בהמה מירושלים עד מגדל עדר וכמדתה לכל צד הזכרים קרבים עולות והנקבות לשלמים, ולכאורה קשה שיתכן שגם הזכרים שלמים, וביאר רב אושעיא שמדובר שהוא בא להתחייב בדמיהן והכוונה שחוששים שמא הן עולות וכר' מ' שהקדש מתחלל במזיד ולא בשוגג, אך יש להקשות שלקדושת הגוף אין חילול ששנינו שאין מועל אחר מועל במוקדשים אלא רק בבהמה ובכלי שרת, שאם רכב על בהמה וגם חבירו רכב עליה כולם מעלו וכן אם שתה בכוס זהב וכן חבירו כולם מעלו, ויש לומר שזה לדעת ר' יהודה אך לר' מ' יש חילול, אך לכאורה נוכיח מר' יהודה לשיטת ר' מ' שר' יהודה מודה שיש חילול בשוגג ובכו"ז אין חילול בקדושת הגוף א"כ גם לר' מ' גם כשיש חילול זה רק בקדושת דמים ולא בקדושת הגוף, אך יש לחלק שכשהוא מתכוון להוציא לחולין יועיל חילול גם בקדושת הגוף, אך יש לדחות שר' מ' אמר שזה מועיל רק בקדשי קדשים ולא בקדשים קלים ותלמיד אחד ושמו ר' יעקב אמר שאם קדשי קדשים מתחללים ק"ו שקדשים קלים יתחללו, וכן שנינו שאמר ר' חמא בר עקיבא בשם ר' יוסי בר חנינא שר' מ' סובר שהקדש מתחלל במזיד בין קדשי קדשים בין קדשים קלים שאם קדשי קדשים מתחללים ק"ו קדשים קלים, **עמוד ב** ור' יוחנן תהה בזה וכי אומרים לו לאדם לחטוא ולהוציא לחולין כדי לתקן את מה שמצא, ור' יוחנן מבאר שממתין עד שיהיה בה מום ויביא שתי בהמות ויתנה.

יש להקשות במה שכתוב זכרים עולות אולי הם תודה, ויש לומר שאכן יביא תודה, אך קשה שתודה צריכה לחם, ויש לומר שיביא לחם, ולכאורה נאמר שזה אשם ויש לומר שאשם הוא בן שתי שנים והנמצא הוא בן שנה, אך לכאורה נאמר שזה אשם מצורע או אשם נזיר שבאים בני שנה, ויש לומר שאינן מצויים, ולכאורה נאמר שהוא פסח, ויש לומר שפסח בזמנו זהירים בו, ושלא בזמנו הוא בא שלמים, ואין להקשות שמא זה בכור ומעשר שאכן הם נאכלים במום.

יש להקשות במה שכתוב נקבות זבחי שלמים שלכאורה נאמר שזה תודה, ויש לומר שיביא גם תודה ולחמה, אך קשה שאולי היא חטאת, ויש לומר שחטאת היא בת שנה והנמצאת היא בת ב' שנים, ואין לומר שהיא חטאת שעברה שנתה כי זה לא מצוי ואם נמצאה בת שנתה סובר חנניא בר חכניאי שעז בת שנתה הולכת לחטאת ואכן אין להקריבה לחטאת כי אולי אינה חטאת אלא הכוונה שכונס אותה לכיפה והיא מתה מאליה.

לא קונים בהמה ממעות מעשר שני.